

Insolcentrum: Novela insolvenčního zákona: Odborníci varují před unáhlenými kroky vlády

4.1.2023 - | Hospodářská komora ČR

Vláda by se neměla unáhlit a učinit při přípravě novely insolvenčního zákona populistické rozhodnutí.

Odborníci se při expertní diskusi shodli na tom, že plošným zkrácením doby oddlužení z pěti na tři roky pro všechny dlužníky může vláda ukázat cestu, jak se vyhnout plnění závazků, může dojít k rozdělení společnosti a ke zvýšení napětí mezi nesplácejícími a řádně splácejícími občany. Důsledkem nové úpravy bude výrazné snížení výtěžnosti oddlužení, na což mohou doplatit ztrátou více než 100 miliard korun soukromí a státní věřitelé.

Ministerstvo spravedlnosti připravilo návrh novely oddlužení, podle kterého by mělo dojít ke zmírnění podmínek splácení a k plošnému snížení doby oddlužení z pěti na tři roky pro všechny dlužníky. **Proti zmírňování podmínek dlužníkům je podle ankety drtivá většina starostů měst a obcí, insolvenčních soudců a podle průzkumu ze vzorku více než dvou tisícovek respondentů také občané. Kriticky se k návrhu novely staví i zástupci odborné veřejnosti.**

„Stát svým požadavkem, aby oddlužení bylo zkráceno všem, rezignoval na analýzu toho, na koho míří. Místo toho, aby cílil na omezenou skupinu obyvatel, která potřebuje pomoc, hledá paušální řešení pro všechny. Stát v podstatě opakovaně vysílá zprávu, že své dluhy není potřeba platit, což je vůči veřejnosti celkem děsivá zpráva,“ řekl při diskusi **Bohumil Havel, právník a specialista na korporační a insolvenční právo.**

Zkrácení doby oddlužení také znamená snížení výtěžnosti, což negativně ovlivní věřitele a druhotně dopadne i na celou veřejnost. Podle analýzy, kterou prezentovali experti Ministerstva spravedlnosti a podle výpočtů InsolCentra, by měla podle nové právní úpravy klesnout návratnost věřitelům ze současných 56 % na 6,5 %. *„O peníze nepřichází jen věřitelé ze soukromého sektoru, ale také veřejné instituce od finanční správy přes zdravotní pojišťovny, správu sociálního zabezpečení až po municipality. Prezentovaný poměr, tedy na 100 Kč nákladu pro věřitele připadá negativní dopad 15 Kč na daních, je zásadní. Obzvláště v této době je třeba opírat se o data a pracovat s čistými ekonomickými dopady legislativních změn – k výnosům stavět i náklady,“* zmínil ekonom **Aleš Rod z Centra ekonomických a tržních a tržních analýz** s tím, že chybějící peníze budou věřitelé logicky promítat do cen (růst), investic (ochlazení) nebo mezd (strnulost). I tato reakce má ekonomické konsekvence.

„Dobře nastavené oddlužení funguje i jako prevence před dalším zadlužováním. Zjednodušením podmínek může tento prvek vymizet. Navíc nemáme žádná data, protože po poslední právní úpravě pětiletá oddlužení ještě ani nedoběhla. Byl bych proto v případě jakýchkoli změn velmi opatrný,“ řekl na základě dennodenního kontaktu s dlužníky **David Šmejkal, ředitel Poradny při finanční tísni.**

„Návrh, bohužel, rezignuje na řádnou implementaci evropské směrnice, jejímž cílem je mimo jiné snížení překážek k návratu poctivých a životaschopných podnikatelů do podnikání. A pokud stát bude pokračovat v neodůvodněném, bezbřehém zvýhodňování spotřebitelů, rozhodně to nepovede k onomu kýženému cíli, tedy ke zlepšení hospodaření spotřebitele s penězi, jeho návratu do ekonomicky aktivního života a v delším horizontu potom k lepší finanční gramotnosti občanů a udržení sociální soudržnosti,“ komentoval novelu **Ladislav Minčíč, ředitel odboru legislativy, práva a analýz Hospodářské komory ČR.**

„Dopad novely na hospodaření měst a obcí je nepříznivý, což jednoznačně vyjádřili starostové nesouhlasem s její koncepcí. Města a obce musí pracovat s penězi s péčí řádného hospodáře a dluhy vůči obci vymáhat. Dluhy vůči obcím jsou za odpady, jízdné MHD, nebo například nájemné za obecní byt. Pokud někdo neplatí, zaplatí za něj dluh ostatní občané z obce,“ řekla **Radka Vladyková, ředitelka Svazu měst a obcí ČR** s tím, že předkládaný návrh má zcela zjevně negativní dopad na míru uspokojení pohledávek veřejnoprávních korporací včetně obcí.

„Zranitelné skupiny osob, jako jsou senioři, invalidé a matky samoživitelky, tvoří pouze čtvrtinu z celkového počtu zadlužených lidí. Téměř 380 tisíc potenciálních adeptů na oddlužení představují lidé v produktivním věku a bez zdravotního hendikepu. Z toho je 72 procent mužů,“ řekla na základě dostupných dat **Jarmila Veselá, jednatelka společnosti InsolCentrum** a vyzvala rozhodující orgány k dialogu: *„Domnívám se, že vláda i parlament by měly mít k dispozici dostatek věrohodných dat o zadlužených lidech. Ve finanční nouzi by se mělo pomáhat na míru jednotlivým skupinám, nikoli plošně. Neuvážené oddlužení v konečném důsledku poškodí i samotné dlužníky. Je nutný dialog odborníků se státními orgány, profesními organizacemi i poslanci či senátory. Varování většiny odborných profesí by nemělo zapadnout a vláda ani parlament by je neměly opomenout.“*

<https://www.komora.cz/news/insolcentrum-novela-insolvencniho-zakona-odbornici-varuji-pred-unahlelymi-kroky-vlady>